

Za našo deco.

Tone Palčič.

(Konec.)

»Prišla sem po Toneta,« je rekla kraljici. »Ko bo zdrav, ga bom zopet vrnila.«

Kraljica je pristala, ker je vedela, da bo to Tonetu v dobro. Kralj pa se je zelo razjezil, ko je izvedel, da dečka ni več.

»Vila je obljubila, da nam ga bo spet vrnila, ko ozdravi,« je mirila kraljica svojega soproga.

»To je potem druga stvar,« je odgovoril kralj pomirjen. »Ne mogel bi dolgo biti brez malega Toneta. Če bi bil le za en meter večji, bi ga postavil za svojega naslednika, ker ga toliko ljubim.«

Tone je ostal v vilinem kraljestvu tri dni. Vila ga je lahko ozdravila, ker je poznala zelišče, katero zaceli vsako rano. Tonetu je tu silno ugajalo, samo želja, da vidi svoje starše, ga je neprestano vznemirjala.

Pred odpustom mu je vila rekla:

»Idi v mojo zakladnico, pa vzemi zlatnikov, koliko jih le moreš nesti, pa daj jih staršem.« Hotela se je uveriti, ali deček res ljubi svoje starše, ker če je to res, bo nesel zlato, čeprav mu bo težko. Tone se je izkazal kot dober sin. Brez pomisleka je prijel za največji zlatnik. Komaj ga je dvignil od tal, ali junaško je sklenil, da ga odnese, samo da napravi veselje svojim staršem.

Večkrat je bedni Tone klonil pod veliko težo, padel je in se jokal poleg svojega zlatnika. Pa zopet se je dvignil, rekoč: »Ko prispem domov, mi bodo vse sedanje muke drago plačane.«

Nazadnje je prišla Tonetu kot pametnemu dečku lepa misel.

»Čemu se mučim, da nosim ta zlatnik, ko ga lahko kotalim kakor obroč. Zato je postavil zlatnik po robu in ga je obračal pred sabo.

To je bilo res dobro. Zdaj je potoval mnogo lažje. Tudi bolj zadovoljen je postajal, saj se je približeval domu.

Nazadnje je prispel domov.

Tone vidi zopet svoje starše.

Tak, tak!

»Kdo je?« se je začul žalosten glas iz kočice.

»Jaz,« je odgovoril Tone razburjen. »Jaz, mali Tone, vaš sin.«

Uboga mati svojim očem ni verjela. »To je prikazen, take sreče ne bom doživela, da bi zopet videla svojega malega sinčka. Saj nihče ne trka.«

Tak, tak! je napravil Tone in zopet rekel: »Vaš, mali Tone trka, o katerem mislite, da je izginil.«

Torej ni bila prevara. Res je bil on! Uboga žena je hitela, da odpre vrata.

Kaj je tu še treba govoriti? Kralj v svoji palači, vila v vilinskih dvorih, bogataš sredi svojega bogastva — vsi ti niso bili tako srečni kakor Tone in njegovi starši.

Tone jim je na dolgo pripovedoval svoje doživljaje. Ko je nazadnje še rekel, da se bo moral zopet vrniti na dvor, ker je bil tako obljubil, so se starši začeli tako jokati, da bi se jih mogla še gola stena usmiliti. Kot poštena človeka pa oče in mati nista niti mislila na to, da bi bila Toneta zadržala in ga prisilila prelomiti dano besedo.

»Idi!« sta rekla v solzah, »pošten človek mora svojo obljubo izpolniti!«

Napočil je dan odhoda. Oče in mati sta napolnila Tonetu žep s posebej zanj pripravljenimi kolači in nato sta mu odprla vrata.

Ali na veliko njihovo začudenje je zunaj čakala Toneta dobra vila. Rekla je:

»Ne bojte se za sina. Zopet se bo vrnil domov. Pošteni in častivredni ste, zato bo napolnilo nebo hišo z blagoslovom. Ne jadikujte! Jaz bom skrbel za dečka.«

Tone se vrača na dvor, kjer so ga na smrt obsodili.

Zdaj je vila dvignila Toneta, ga poljubila in mu dala v roko majhen odprt solnčnik. Nato ga je spustila v zrak in napravila veter, ki bi ga odnesel na dvor.

V začetku je šlo vse v redu. Ali polagoma je postajal veter nemirnejši, Tone pa čimdalje bolj zamišljen radi odhoda od doma. Ko je plaval v zraku baš nad dvorom, je veter potegnil tako močno, da je Tone izpustil solnčnik in strmo glasil proti zemlji.

Prav tam, kjer bi moral pasti na tla, je stal tedaj kraljev kuhar, kateri ga je bil nekoč rešil iz ribjega želodca. V rokah je imel posodo z vročo juho. Kaka nesreča! Tone je z glavo naprej padel kar v posodo. Juha je brizgnila na vse strani in prav pošteno opekla kuharja po obrazu. Od strahu in bolečine je izpustil posodo iz rok, nato pa je začel klicati:

»Na pomoč! Tone me hoče ubiti! Dvor hoče zažgati!«

Že davno je sovražil Toneta, pa se je hotel sedaj maščevati.

Stražniki so prihiteli; prijeli so Toneta in ga zvezali. Zaman se je opravičeval, da ni kriv on, ampak veter, da je sam težko ranjen — vse to mu ni nič koristilo. Kralj je bil slučajno na potovanju in tako ni dečka nihče ščitil.

Zaprli so ga. In to kje? Sramotno je to povedati! Njega, kneza Toneta Palčiča, velikega in slavnega junaka so stražniki zaprli v mišjo past.

Osem strašnih dni, osem strašnih noči je prebil nedolžni Tone v svojem zaporu. Ta čas so prihajale samo miši, da ga vidijo. Spominjal se je tedaj svoje bele miši, katera je tako žalostno končala. Spominjal se je svojih slavnih dni, ko so ga vsi ljudje proslavljali do neba. Spominjal se je svojih staršev, svoje majhne postelje, ktere ne bo nikoli več videl.

»Oh nesrečna radovednost!« je javkal. »Če ne bi bilo tebe, bi se zdaj brez skrbi valjal po

Bogataš v Bagdadu.

V Bagdadu je živel bogataš. Prišel je berač ter ga je poprosil miloščine. Bogataš ga je udaril s palico tako močno, da se je prelomila. Nato je še vrgeł kamen za beračem in je odšel. Berač je pobral kosa palice in kamen ter je vse to spravil nemo v žep. Čez tri tedne se je dogodil v Bagdadu zločin. Bogataš je v pijanosti maščeval psovko z bodalom. Kalif ga je dal na glavnem trgu zapreti v kletko, tam hi imel 10 dni in 10 noči stradati, potem pa bi ga dobil v roke rabelj. Ljudje so hodili mimo kletke in so pljuvali na nesrečnika. Med njimi je bil tudi berač in segel je v suktnjo po palico in po kamnu. Tedaj se mu je bogataš zasmilil. Prišel je ponoči, ko sta stražnika spala, odprl je kletko in dal bogatašu svobodo. Ta ga je s solzami v očeh zahvalil z besedami:

»Bil sem žival. Moli bom, da postanem na tujih tleh človek, poln dobrote, kakor si ti!«

Reki o varstvu živali.

1. Pravičnik se tudi svoje živine usmili, a srce brezbožnika je neusmiljeno.

2. Odpri svoja usta za neme in za zadeve vseh, ki so zapuščen!

3. Neusmiljenost in krutost napram živalim otrdi srce in razdivja čustva ter dela človeka tudi krutega napram sočloveku.

4. Kdor ne ljubi zveste živali, ne bo imel dobrega srca niti napram sebi enakemu.

5. Človeštvu služimo, če služimo dobroti napram živalim.

6. Krutost napram živalim je najjasnejši znak nizkotelega in neplemenitega ljudstva.

7. Sočuten človek je najboljši človek. Kdor nas dela sočutnega, nas napravi boljsega in krepostnega.

8. Za dobrega in plemenitega človeka ni dolžnost samo ljubezen do bližnjega, ampak tudi usmiljenost do živali.

Slaba vest.

Tat je prišel v gostilno ter je za ukradeni denar tam dobro pil in jedel. Gospodinja je prinesla skledo mesa in jo je dala na peč, da bi se meso shladilo. Pri peči je sedel hlapec in si popravil bič. Naenkrat je videl mačka, ki se je bil priplazil na peč in je baš iztegnil nogo po kosu mesa. Skočil je na noge, udaril je mačka ter zaklical: »Ti, tat ti! Ti bom že pokazal!« Ko je gost pri mizi te besede čul, je mislil, da so njemu namenjene in jo je porisal skokoma skozi vrata. Vsi so se čudili, zakaj jo je tako hitro odkuril, ko je bil vendar že prej vse plačal. Sele ko sta prišla dva orožnika in izpraševala, če so videli takega in takega moža, so si mogli razjasniti tatov strah in hiter beg.

trati pred domačo hišo. Oh, dobri moj oče, dobra moja mati, nikoli več vaju ne bom videl.«

Devetega dne so postavili Toneta pred sodišče. Nihče mu ni verjel, nihče ga ni hotel brniti. Obsodili so ga na smrt, in sicer da mu odsekajo glavo s sabljo. To je navadno izvršil dvorški rabelj. Kar skakal je od radosti, če je imel koga usmrtiti.

Obsodba se je morala izvršiti na veliki poljani. Mnogo ljudstva se je bilo zbralo. Sodnik je naročil, da mu prineso mišjo past s Tonetom. Nato je glasno prečital, zakaj je bil deček obsojen na smrt. Laž se je vrstila za lažjo.

»To ni res,« je vzkliknil Tone iz mišje pasti.

»Istina je,« se je oglasil strašni rabelj.

Tone je bil tako razžaljen, tako srdit, da je dobil nadnaravno moč. Razmaknil je z rokami žice na mišji pasti, pa skočil proti sodniku, da bi mu iztrgal polo, s katere je čital toliko laži.

Komaj je storil par korakov, že je bil rabelj pri njem, da ga zadrži s svojimi ogromnimi rokami. Preden se ga je dotaknil, se je pojavil pri Tonetovih nogah velik metulj. Brž je skočil deček nanj in v trenutku sta bila oba daleč nad rabljevo glavo.

Rabelj je sedaj skakal od jeze, da je Tone ušel, narod pa je klical Tonetu:

»Živel Tone Palčič!«

Vila je bila poslala Tonetu metulja v zadnjem hipu. Ni hotela dopustiti, da bi moral Tone nedolžen umreti.

Metulj je odnesel svoje lahko breme naravnost na vilin dvor, kjer ga vila že čakala.

Tu je sedaj moral dobiti nagrado za vse dosedanje muke. Sijajnega sprejema niti ne omenimo. Toneta je čakalo presenečenje. S pomočjo čarobnega prstana je vila prestavila v svoje kraljestvo Tonetove roditelje, njihovo hišico, kravico in Tonetov vrt, kjer se on prej brezskrbno igral. Vse je bilo tu, tudi njegova postelja, v kateri je tako sladko spaval.

Dobra vila je pridržala vse vkup pri sebi. Živel so v največji sreči ter so dočakali visoko starost.

Če niso umrli, žive še dandanes.

Bolne žene dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove grenčice« neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar čisto učinkuje izvanredno dobrodejno na obolele organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefove vode« ugotovili z lastnimi preiskavami. »Franz Josefova voda« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 10

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Pekovski vajenec se sprejme: pekarna Franci, Marbor, Taborska ulica 16. 1034

Vinogradniško posestvo, približno 5½ oralov, arondirano, v Stari gori pri Št. Ilju za prodati. Sestoji iz nekaj nad 1 orala vinograda, 2 orala sadonosnika, 1 orala pašnika, ¼ orala njive. Vpraša se pri g. Swaty, županu v Št. Ilju v Slov. gor. 1006

Učenca za kotlarstvo sprejmem takoj. Dobi tudi malo plačilo. Kos, kotlar, Maribor, Glavni trg 4. 1033

Učenca za mesarsko in prekajevalsko obrt sprejmem, nastop takoj. Mesarija in prekajevalnica, Franc Grobušek, Brežice. 1034

Mostin, moštova esenca za napravo zdrave domače pijače se dobi v drogeriji Kanc-Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 1035

Dekla, od 40—50 let stara, ki je že kje služila, se sprejme takoj. Naslov v uredništvu. 1030

Učenca z dobrimi spričevali, krepkega, kmet-skih staršev, poštene hiše, sprejme Josip Grandi, trgovina, Sv. Jakob, p. Sv. Jurij ob juž. žel. 1031

Imam za prodati domači mlin na sito (žrmlje), ki dobro melje in moko sortira. Jože Vezjak, drevosničar in čebelar, Vodole Štev. 2, Sv. Peter pri Mariboru. 1036

Služkinja — pošteno dekle ne izpod 20 let za vsa hišna dela in ki zna nekaj kuhati, se sprejme takoj. Prednost imajo one, ki znajo šivati in tudi veselje do trgovine. Steinbauer Franjo, Kapela pri Radencih. 1037

Mlinarskega pomočnika, pridnega, mladega in zanesljivega in mlinarskega vajenca nad 17 let starega sprejmem takoj. Mesečna plača po dogovoru. Hrana in stanovanje v hiši. Nastop 1. julija 1931. Anton Polanc, valjčni mlin, Radeče pri Zidanem mostu. 1032

Pekovski vajenec se sprejme takoj v pekarni Ludwik Genzker, Maribor, Meljska 23. 1039

Vabilo na občni zbor hranilnice in posejilnice r. z. z. n. z. na Dobrni, kateri se vrši v nedeljo 5. julija ob 15. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Poročilo načelstva in nadzorstva; 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1930; 4. Volitev načelstva in nadzorstva; 5. Slučajnosti. V slučaju nesklepčnosti, se bo čez pol ure vršil drugi občni zbor, kateri bo veljavno sklepal neglede na navzočnost članov. Odbor. 1040

Špan — (zastopnik upravitelja) išče se za veleposestvo pri Zagrebu. Mora biti dobro izvežban v vinogradništvu in vrtnarstvu, zanesljiv, pošten in trezen, oženjen, če mogoče brez otrok, ali pa vsaj ne z malimi, ker je žena isto zaposlena, ta mora svinje in perutnino krmili in oskrbovati. Plača se špana 500 in za ženo 300 Din mesečno in cela oskrba, hrana, stanovanje, pranje perila itd. Nastop službe 1. julija 1931. Ponudbe na Franjo Vidar, Zagreb, Kruge br. 71. 1038

Letoviščarjem in hribolazcem, ki ljubijo sveži gorski zrak ter dobro posrežbo z jedjo in pijačo, se priporoča gostilna Pečolar Anton v Razboru. 1041

Kovčeki, torbice, aktovke, nahrbtniki na izbiro in popravila istih po najnižjih cenah v novo odprti torbarski delavnici **Karlo Josipa, Maribor, Kopališka ulica 2** (Scherbaumov paviljon). 1029

ZAHVALA.

Za številne dokaze iskrenega sočutja ob prerani izgubi našega srčno ljubljenega soproga, očeta, brata in strica, gospoda

Franc-a Pišek,

posestnika, župana itd.

se tem potom najprisrčneje zahvaljujemo. Posebno smo dolžni hvalo prč. duhovščini za tolažbo in častno spremstvo, zlasti pa g. župniku Josipu Mihalič za poslovilne, v srce segajoče besede, ter g. učitelju Čičeku za poslovilne besede v imenu Sokola, gg. občinskim odbornikom, šolskemu vodstvu, domačemu gasilnemu društvu in vsem okoliškim gasilnim društvom, godbi in domačim pevcem, zastopstvu Sokola v Slivnici, zastopstvu Streljačke družine Hotinjavas in vsem darovalcem krasnih vencev in obilnega cvetja.

Končno prav iskrena hvala vsem prijateljem in znancem, ki ste nepozabnega pokojnika v tako obilnem številu spremili na njegovi zadnji poti. 1042

Orehova vas, 23. VI. 1931.

Zalujoči ostali.

NAŠE SLIKE

PRILOGA SLOVENSKEMU GOSPODARJU

LETNIK II

JULIJ 1931

ŠTEV. 7

Celje
pogled na mesto z
jugovzhoda.

Na levi:
Razvaline gradu
celjskih grofov.

Na desni:
Obrambni stolp iz starega
Celja ob Savinji.

